

§ 63 indeholder en almindelig bemyndigelse for arbejdsministeren til at fastsætte regler om lægeundersøgelser. § 64 giver bemyndigelse til at fastsætte særlige regler om lægeundersøgelse af unge under 18 år.

Formålet er at få videre og mere smidige rammebestemmelser end de gældende.

Ifølge almindelig lov § 51, stk. 4, foretages de i § 9 omhandlede undersøgelser af arbejdslægerne eller af andre af direktoratet for arbejdstilsynet dertil udpegede læger. Forslaget indeholder ikke tilsvarende bestemmelse. Dvs. at spørgsmålet overlades til fastsættelse i de administrative regler.

Efterhånden som der indføres bedriftssundheds-tjeneste for virksomheder, hvor hensynet til de ansattes sikkerhed og sundhed taler for det, vil bedriftssundhedstjenesten formentlig kunne foretage en del af undersøgelserne. I andre tilfælde må undersøgelser helt eller delvist henlægges til arbejdsmedicinske klinikker, praktiserende læger, sygehuse, tuberkulosestationer eller andre institutioner med specialudstyr eller særligt sagkyndige. Hvorvidt arbejdslæger skal kunne foretage undersøgelser afhænger af, hvorledes den arbejdsmedicinske udbygning af arbejdstilsynet i det hele foretages, jfr. bemærkningerne til § 70.

Til § 63.

Ad stk. 1. Bestemmelsen omfatter såvel enkeltvirksomheder som fag eller faglige områder eller andre grupper, f.eks. karakteriseret ved alder, køn eller arbejdets art.

Det forudsættes, at det i vidt omfang overlades til direktoratet for arbejdstilsynet at afgøre, hvem der konkret skal omfattes af en undersøgelsesordning, og hvorledes den nærmere skal gennemføres indenfor de af arbejdsministeren efter indhentet udtalelse fra arbejdsmiljørådet og direktoratet lagte rammer.

Det forudsættes endvidere, at der forhandles med de berørte faglige organisationer. Det er en betingelse efter stk. 1, at arbejdet er forbundet med fare for de ansattes sundhed, det vil sige, at sundhedsfaren skal være konstateret. Dette kan ske ved f.eks. lægeundersøgelser, arbejds-hygieniske eller arbejdsmedicinske undersøgelser efter stk. 2, ved de undersøgelser arbejdsgiveren skal lade foretage efter § 21 eller ved undersøgelser foretaget af sikkerhedsorganisationer eller bedriftssundhedstjenesten, jfr. kap. 2.

Med hensyn til udtrykket „fare for de ansattes sundhed“ henvises til bemærkningerne til § 1.

Ad nr. 1. Med lægeundersøgelse efter ansættelsens ophør sidestilles lægeundersøgelse af ansatte i virksomheder, der tidligere — under de pågældendes

ansættelse — havde arbejde, som var forbundet med fare for de ansattes helbred. Som eksempel kan nævnes de nu forbudte arbejder med asbestmateriale. En sådan lægeundersøgelse kan bl.a. have betydning for vurderingen af, hvilket arbejde den ansatte fortsat skal beskæftiges ved, såfremt pågældende har været udsat for sundhedsforringende påvirkninger.

Ad nr. 2. Ved arbejdsmedicinske undersøgelser forstås lægelige undersøgelser af de ansattes reaktion på arbejdsmiljøet.

Ved arbejds-hygieniske undersøgelser forstås bestemmelse af de ydre påvirkninger på arbejdspladsen, fysiske, kemiske og biologiske, f. eks. målinger og analyse af støv, støj, luftarter og lignende.

Andre undersøgelser kan f.eks. være arbejdspsykologiske undersøgelser, der også tager sigte på det psykiske klima, ergonomiske undersøgelser og lignende, som har betydning for de ansattes sikkerhed og sundhed.

Ad stk. 2. Stk. 2 vedrører som nævnt de tilfælde, hvor sundhedsfaren ikke er konstateret. Det er fundet nødvendigt med en særlig bestemmelse herom, fordi det under den gældende lovgivning har været anset for tvivlsomt, hvor langt hjemmelen til sådanne undersøgelser rækker. Dette har f. eks. været et problem ved overvejsen af, om der skal foretages regelmæssig lægeundersøgelse af alle støberarbejdere med henblik på faren for silicose (støvlungesygdom).

Lægeundersøgelser kan være komplicerede og kan stille store krav til en begrænset kapacitet af specialudstyr og specialister. Der må derfor foretages en nøje vurdering af behovet, før der træffes beslutning om iværksættelsen. Der kan ikke i loven fastsættes bestemte retningslinier for denne vurdering. Den må derfor overlades til arbejdsministerens skøn på grundlag af indstilling fra sagkyndige og fra arbejdsmiljørådet.

Grundlaget for skønnet over behovet vil være en mistanke om en vis sundhedsfare. Den kan f. eks. hidrøre fra klager, sygdomstilfælde eller arbejds-hygieniske målinger eller fra erfaringer fra andre lande.

Ad stk. 3. Som hovedregel bør betalingspligten påhvile arbejdsgiveren, jfr. også § 21. Det kan ikke udelukkes, at undersøgelsen i nogle tilfælde bør betales af den ansatte, f. eks. undertiden når den foretages før ansættelse eller efter ansættelsens ophør.

Der kan også være tilfælde, hvor det vil være rimeligt, at staten bærer omkostningerne, f.eks. ved undersøgelser, der ikke skyldes forholdene i den enkelte virksomhed, men hovedsaglig er begrundet i generelt forebyggende hensyn. Det må derfor afhænge af de regler, der udarbejdes om lægeundersø-